

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL P. B. 2017-10-05 PRAŠYMO**

2018 m. sausio 5 d. Nr. S-2 (7-228/2017)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus – pranešėjas
Linos Vosylienės

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

šalims nedalyvaujant

2017 m. gruodžio 12 d. posėdyje išnagrinėjusi P. B. (toliau – Pareiškėjas) prašymą atnaujinti skundo padavimo terminą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau – Inspekcija; centrinis mokesčių administratorius) 2017-06-05 sprendimui Nr. 331B-51070 apskūsti, n u s t a t ė:

Inspekcija skundžiamu 2017-06-05 sprendimu grąžinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331B-51070 (toliau – Sprendimas) nusprendė netenkinti Pareiškėjo prašymo grąžinti 7819,74 Eur permoką. Sprendime nurodyta negrąžinimo (neįskaitymo) priežastis ir teisinis pagrindas – Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojamų mokesčių ir (ar) baudų už administracinius nusižengimus apskaitoje nėra permokos (skirtumo). Nurodyti papildomi motyvai: 7819,74 Eur suma įmokos kodu 6930 negali būti įskaityta GPM nepriemokai padengti, nes dėl baudžiamojoje byloje Nr. 06-1-03032-06 Šiaulių AVMI 2011-10-03 pareikšto civilinio ieškinio 141033 Lt (40845,98 Eur) sumai, dėl galimai P. B. veika padarytos 141033 Lt (40845,98 Eur) žalos valstybės biudžetui, Šiaulių AVMI neturi informacijos apie ieškinio atmetimą. Paaiškinta apskundimo tvarka – per 20 dienų nuo šio sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui dienos Sprendimas gali būti skundžiamas Mokestinių ginčų komisijai prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija).

Nustatyta, jog skundžiamas sprendimas Pareiškėjo *Mano VMI* portale patalpintas 2017-06-06. Su skundžiamu Inspekcijos sprendimu Pareiškėjas susipažino 2017-06-15, taigi, skundžiamas sprendimas faktiškai buvo įteiktas 2017-06-15.

Remiantis byloje esančiais dokumentais, nustatyta tokia Pareiškėjo prašymo dėl permokos grąžinimo nagrinėjimo eiga:

1. Pareiškėjas 2017-05-08 Šiaulių apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – Šiaulių AVMI) pateikė laisvos formos prašymą dėl į Inspekcijos sąskaitą 6930 kodu 2011-03-29–2012-03-21 laikotarpiu sumokėtų įmokų (29000 Lt (8398,98 Eur)) įskaitymo į GPM nepriemoką už 2016 metus.

2. Šiaulių AVMI 2017-05-18 raštu informavo Pareiškėją, kad pastarasis turi pateikti nustatytos formos prašymą (FR0781) ir papildomus dokumentus, kurių reikia sprendimui priimti, pateikimą.

3. Pareiškėjas 2017-05-25 pateikė laisvos formos „Kartotinį prašymą“ įskaityti įmokas į GPM nepriemoką pagal Šiaulių AVMI pateiktą 2017-05-08 prašymą.

4. Šiaulių AVMI 2017-06-01 raštu paaiškino, kad dalinių mokėjimų, sumokėtų kodu 6930 (29000 Lt (8398,98 Eur)), negali įskaityti GPM nepriemokai padengti, nes Šiaulių AVMI neturi informacijos apie baudžiamojoje byloje Šiaulių AVMI pareikšto civilinio ieškinio 141033 Lt sumai dėl galimai Pareiškėjo veika padarytos 141033 Lt žalos valstybės biudžetui atmetimą.

5. Pareiškėjas 2017-05-30 pakartotinai pateikė nustatytos formos (FR0781) prašymą gražinti 7819,74 Eur permoką (grąžinimo pagrindas – Kodas 12 („Klaidingai sumokėta“).

6. Inspekcija skundžiamu 2017-06-05 sprendimu Pareiškėjo prašymo gražinti 7819,74 Eur permoką netenkino ir, kaip minėta aukščiau, nurodė tokio sprendimo motyvus bei jo apskundimo tvarką.

7. Inspekcija 2017-07-17 priėmė sprendimą išieškoti mokestinę nepriemoką (12694,47 Eur – nuolatinio Lietuvos gyventojo mokamas GPM (12471,36 Eur) už 2016 m. mokestinį laikotarpį pagal pateiktą GPM004 deklaraciją ir apskaičiuoti 223,11 Eur delspinigiai) iš turto Nr. (23.31-08) 467-182278. Sprendime buvo nurodyta jo apskundimo tvarka: per 1 mėnesį nuo šio sprendimo gavimo dienos – Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

8. Pareiškėjas 2017-08-02 Šiaulių AVMI pateikė dar vieną laisvos formos prašymą dėl mokesčio permokos grąžinimo / įskaitymo, kuriame, be kita ko, išdėsto nesutikimo argumentus dėl Inspekcijos 2017-06-05 ir 2017-07-17 sprendimų.

9. Šiaulių AVMI 2017-08-21 raštu Nr. (31.49) S-3944 Pareiškėją informavo, kodėl negali gražinti permokos, t. y. jog baudžiamojoje byloje Nr. 1-5-914/2016 Šiaulių apylinkės teismo nutartimi Pareiškėjas buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, suėjus baudžiamosios atsakomybės senaties terminui, tačiau baudžiamosios bylos, kurioje civiliniu ieškovu dėl 2011-10-03 pareikšto civilinio ieškinio 141033 Lt (40845,98 Eur) sumai yra pripažinta Šiaulių AVMI, nagrinėjimas tęsiasi ir sprendimas dėl pareikšto civilinio ieškinio (jo tenkinimo ar netenkinimo) dar nėra priimtas. Todėl nėra pagrindo spręsti, kad Pareiškėjo baudžiamojoje byloje Pareiškėjo įmokos buvo sumokėtos nepagrįstai. Nurodyta rašto apskundimo tvarka – Šiaulių apygardos administraciniam teismui (toliau – ŠAAT) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo dienos.

10. ŠAAT 2017-09-27 nutartimi atsisakė priimti 2017-09-21 gautą Pareiškėjo skundą, motyvuodamas, kad Šiaulių AVMI raštas turėjo būti skundžiamas ikiteisminei mokestinius ginčus nagrinėjančiai institucijai.

11. Pareiškėjas 2017-10-05 pateikė skundą Inspekcijai dėl 2017-08-21 rašto panaikinimo.

12. Inspekcija 2017-10-18 informavo Pareiškėją, kad Šiaulių AVMI 2017-08-21 raštas buvo informacinio pobūdžio, buvo paaiškinta visa eiga, kodėl nebuvo įskaityta permoka ir nurodė, kad mokestines teises pasekmes Pareiškėjui sukėlė VMI 2017-06-05 sprendimas, kuris ir turėjo būti skundžiamas. Inspekcija nurodė, jog šiuo savo raštu persiunčia Pareiškėjo skundą Komisijai.

13. Komisija, 2017-10-19 gavusi Inspekcijos persiustą Pareiškėjo 2017-10-05 skundą ir patikrinusi, ar pateiktas skundas atitinka jam keliamus reikalavimus, 2017-10-25 raštu Nr. 5-808 (7-228/2017) dėl skundo trūkumų pašalinimo nurodė Pareiškėjui pašalinti skundo trūkumus, t. y. nurodyti skundžiamą sprendimą ir jo surašymo datą.

14. Pareiškėjas 2017-11-03 patikslintu skundu nurodė, jog skundžia Inspekcijos 2017-06-05 sprendimą Nr. 331B-51070 ir prašo panaikinti būtent šį sprendimą.

Pareiškėjas savo prašymą atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą grindžia tuo, kad jis apskundė Inspekcijos 2017-08-21 raštą ŠAAT, o pastarasis atsisakė priimti skundą,

konstatavęs, jog skundas turėjo būti išnagrinėtas išankstine ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka. Pasak ŠAAT, Pareiškėjas dėl Šiaulių AVMI sprendimo turėjo kreiptis į centrinį mokesčių administratorių, nors minėtame Šiaulių AVMI rašte nurodyta, jog šis raštas gali būti skundžiamas per vieną mėnesį ŠAAT. Taigi dėl klaidingai nurodytos Šiaulių AVMI rašto apskundimo tvarkos, Pareiškėjas ir praleido terminą minėtam raštui apskusti.

Pareiškėjas, vykdydamas Komisijos 2017-10-25 raštą Nr. 5-808 (7-228/2017), pateikė patikslintą skundą, kuriame kaip skundžiamą Inspekcijos sprendimą nurodė būtent Inspekcijos 2017-06-05 sprendimą netenkinti prašymo grąžinti 7819,74 Eur permoką.

Pareiškėjas 2017-12-07 pateiktame prašyme dėl skundo nagrinėjimo papildomai nurodė, jog, kaip ir nurodė 2017-10-05 prašyme, keletą kartų su prašymais kreipėsi į Šiaulių AVMI, prašydamas užskaityti jo sumokėtas įmokas GPM nepriemokai už 2016 m. padengti, tačiau jam formaliais pagrindais būdavo nurodoma, kad nėra pagrindo užskaityti mokesstinės nepriemokos. Pareiškėjas akcentavo, jog nei viename iš Šiaulių AVMI atsakymų nebuvo nurodyta apskundimo tvarka. Tik Šiaulių AVMI 2017-08-21 rašte (žr. nustatomosios dalies 9 punktą) buvo nurodyta apskundimo tvarka, kuria Pareiškėjas ir pasinaudojo, tačiau, kaip Pareiškėjui išaiškino ŠAAT, apskundimo tvarka buvo nurodyta neteisingai ir tai Pareiškėją suklaidino. Dėl nurodytų priežasčių Pareiškėjas praleido terminą skundui paduoti ir prašo Komisijos jį atnaujinti.

Komisija konstatuoja, kad Pareiškėjo 2017-10-05 prašymas atnaujinti terminą skundui paduoti netenkintinas.

Skundo dėl mokesstinio ginčo padavimo terminą reglamentuoja MAĮ 152 straipsnis, pagal kurio 2 dalį skundas Komisijai turi būti paduodamas raštu ne vėliau kaip per 20 dienų nuo centrinio mokesčių administratoriaus skundžiamo sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui arba per 20 dienų nuo termino sprendimui dėl mokesstinio ginčo priimti pasibaigimo dienos.

Komisija akcentuoja, kad MAĮ numatytas trumpas terminas skundui paduoti įpareigoja asmenis savo procesinėmis teisėmis naudotis itin operatyviai, atidžiai, rūpestingai bei sąžiningai, nes priešingu atveju jų teisė pateikti skundą nebus ginama. Vadovaujantis MAĮ 152 str. 3 dalimi, mokesčių mokėtojui, praleidusiam skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias ikiteisminė mokesstinį ginčą nagrinėjanti institucija pripažįsta svarbiomis, šis terminas minėtos institucijos sprendimu gali būti atnaujintas. Iš šio teisinio reglamentavimo matyti, kad būtina sąlyga praleistam terminui atnaujinti, yra tai, jog turi egzistuoti svarbios priežastys, kurios sutrukdė asmeniui nustatytu laiku paduoti skundą dėl atitinkamo mokesčių administratoriaus sprendimo. Ir tokios svarbios priežastys, kaip 2008-02-21 nutartyje administracinėje byloje Nr. A-261-115/2008 akcentavo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) teisėjų kolegija, turėjo egzistuoti iki šio termino pasibaigimo.

MAĮ nėra pateiktas sąrašas aplinkybių, kurioms esant būtų suteikta galimybė atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti. Tai ikiteisiminei mokesstinį ginčą nagrinėjančiai institucijai (nagrinėjamu atveju – Komisijai) įstatymų leidėjo suteikta diskrecijos teisė (MAĮ 152 str. 3 d.). Teismų praktikoje svarbiomis termino praleidimo priežastimis yra pripažįstamos tokios aplinkybės, kurios asmeniui sudaro kliūtis laiku įgyvendinti savo valią atlikti tam tikrus veiksmus. Paprastai tokios aplinkybės yra objektyvaus pobūdžio ir nepriklauso nuo asmens valios, pavyzdžiui, fizinio asmens sunki liga, kitų asmenų veikla, ribojanti asmens veiksmų laisvę, valią, neraštingumas ir pan. Sprendžiant termino atnaujinimo klausimą, taip pat yra atsižvelgiama į svarbių aplinkybių atsiradimo momentą, jų egzistavimo trukmę, taip pat, ar po to, kai minėtos aplinkybės išnyko, asmuo kreipėsi į teismą per protingą laiko tarpą. Vertintina, ar asmuo buvo pakankamai atidus, sąžiningas, ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai. Šia prasme kiekvienam konkrečiam atvejui taikytini ne vidutiniai, o individualūs sąžiningo, atidaus bei rūpestingo elgesio standartai (LVAT 2010-08-30 nutartis adm. byloje Nr. A⁴³⁸-757/2010, 2007-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-573/2007). Vadovaujantis LVAT praktika, pripažįstant termino praleidimo priežastis

svarbiomis, būtina vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Nurodytų kriterijų taikymas nagrinėjamu atveju Komisijai suponuoja jos pareigą spręsti termino atnaujinimo klausimą ne formaliai ir visas atsiradusias abejones traktuoti mokesčių mokėtojo naudai (*LVAT 2011-07-08 sprendimas adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶ – 2218/2011, 2010-11-08 sprendimas adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶ – 1154/10*).

Iš bylos medžiagos matyti, kad Inspekcijos 2017-06-05 sprendimas Pareiškėjui *Mano VMI* portale patalpintas 2017-12-06. Su skundžiamu Inspekcijos sprendimu Pareiškėjas susipažino 2017-06-15, todėl skundžiamo sprendimo įteikimo Pareiškėjui data – 2017-06-15. Taigi terminas minėtam Inspekcijos sprendimui apskūsti skaičiuojamas nuo 2017-06-15 ir pasibaigė 2017-07-05 (imtinai). Pareiškėjas skundą Komisijai pateikė 2017-10-05 (tai patvirtina ant voko, kuriuo buvo pateiktas Pareiškėjo skundas Inspekcijai, esantis Lietuvos pašto antspaudas), t. y. praleidęs skundo dėl Inspekcijos 2017-06-05 sprendimo padavimo terminą. Dėl šių aplinkybių ginčo byloje nėra, todėl jos laikytinos nustatytomis.

Taigi Komisija spęs, ar Pareiškėjo skunde ir papildomai pateiktame prašyme dėl skundo nagrinėjimo nurodytos aplinkybės – nei viename iš Šiaulių AVMI atsakymų nebuvo nurodyta apskundimo tvarka, o Šiaulių AVMI 2017-08-21 rašte nurodyta neteisinga apskundimo tvarka jį suklaidino, laikytinos svarbiomis, kurios faktiškai apsunkino ar apribojo Pareiškėjo galimybes pasinaudoti savo teisėmis, nesant jo paties nerūpestingumo ar aplaidumo, susijusio su termino praleidimu.

Komisija pažymi, kad skundžiamame sprendime Inspekcija aiškiai ir detalai nurodė jo apskundimo tvarką, t. y. kad Sprendimas gali būti skundžiamas MAĮ IX skyriuje nustatyta tvarka Komisijai, skundą paduodant per Inspekciją, per 20 dienų nuo šio sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui dienos. Pareiškėjui skundžiamas sprendimas buvo įteiktas, todėl jo turinys ir apskundimo tvarka turėjo būti žinoma (negalėjo būti nežinoma). Tačiau Pareiškėjas Inspekcijos Sprendimo nustatyta tvarka ir terminais neskundė. Taigi, viena vertus, skundžiamas Inspekcijos sprendimas buvo individualus administracinis teisės aktas, kuriuo ir buvo nuspręsta negrąžinti Pareiškėjui 7819,74 Eur permokos, nurodytos Pareiškėjo pateiktame nustatytos formos prašyme (Komisijos sprendimo nustatomosios dalies 5 punktas) ir jame buvo aiškiai nurodyta sprendimo apskundimo tvarka, kuri Pareiškėjui negalėjo būti nežinoma. Kita vertus, Pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės apie tai, kad Šiaulių AVMI 2017-08-21 rašte Nr. (31.49) S-3944) nurodydama šio rašto apskundimo tvarką ŠAAT Pareiškėją suklaidino ir dėl to buvo praleistas 2017-06-05 sprendimo apskundimo terminas, atsirado jau po to, kai buvo pasibaigęs terminas minėtam Inspekcijos 2017-06-05 sprendimui apskūsti.

Kaip minėta aukščiau, būtina sąlyga praleistam terminui atnaujinti, yra tai, jog turi egzistuoti svarbios priežastys, kurios sutrukdė asmeniui nustatytu laiku paduoti skundą dėl atitinkamo mokesčių administratoriaus sprendimo, ir tokios svarbios priežastys turėjo egzistuoti iki šio termino pasibaigimo.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėjo prašyme atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą nurodytos aplinkybės kaip svarbios priežastys praleistam terminui atnaujinti yra, viena vertus, nepagrįstos (dėl tariamai nenurodytos apskundimo tvarkos), kita vertus, atsiradusios jau po to, kai buvo pasibaigęs terminas minėtam Inspekcijos 2017-06-05 sprendimui apskūsti, sprendžia, kad Pareiškėjo prašymas atnaujinti skundo dėl Inspekcijos 2017-06-05 sprendimo padavimo terminą yra atmetinas nenustačius svarbių priežasčių, dėl kurių šis terminas buvo praleistas. Pareiškėjo skundas laikytinas nepaduotu ir grąžintinas Pareiškėjui (MAĮ 152 str. 5 d.).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 152 straipsnio 5 dalimi, n u s p r e n d ž i a :

Neatnaujinti praleisto termino Pareiškėjo skundai dėl Inspekcijos 2017-06-05 sprendimo Nr. 331B-51070 paduoti ir Pareiškėjo skundą jam grąžinti.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 152 str. 7 dalį ir Administracinių bylų teisenos įstatymo 28 str. 1 dalį mokesčio mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Skundas teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo gavimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosyliienė